

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 28 жовтня 2024 р.

Львів

№ 63/31 - рк/к

Комунальне підприємство
«Івано-Франківськводокотехпром»

[інформація з обмеженим доступом]

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), за результатами здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції упродовж періоду з 2021 року по поточний період 2024 року комунальним підприємством «Івано-Франківськводокотехпром» (далі – КП «Івано-Франківськводокотехпром», Підприємство) на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії КП «Івано-Франківськводокотехпром» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Тисмениця Івано-Франківської області.
- (2) Дії КП «Івано-Франківськводокотехпром» полягають у видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення лише за наявності рішення виконавчого комітету Тисменицької міської ради про надання дозволу на їх виготовлення, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Комунальне підприємство «Івано-Франківськводокотехпром» (місцезнаходження: *[інформація з обмеженим доступом]*; ідентифікаційний код юридичної особи - *[інформація з обмеженим доступом]*); далі – КП «Івано-Франківськводокотехпром» або Підприємство.
- (4) Згідно з відомостями, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Підприємства за КВЕД є: *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (5) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Івано-Франківськводокотехпром» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (6) В ході проведення зазначеного вище дослідження Відділення листом від 08.08.2024 №63-02/2554 надіслало комунальному підприємству «Івано-Франківськводокотехпром» вимогу про надання інформації, відповідь на яку отримано листом від 28.08.2024 № 1583/75.4.214 (вх. № 63-01/773 від 26.03.2024) та вимогу Тисменицькій міській раді від 25.07.2024 № 63-02/2384-е, відповідь на яку отримано листом від 05.08.2024 № 544 (вх. № 63-01/1776 від 13.08.2024).

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 р. за №317/6605 (далі – Методика) встановлено такі обставини щодо становища КП «Івано-Франківськводокотехпром» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.1 Об'єкти аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (8) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1 Суб'єкт господарювання

- (9) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) Об'єктом аналізу є КП «Івано-Франківськводокотехпром» - суб'єкт господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.1.2 Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається, використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (11) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2 Визначення переліку товарів (робіт, послуг), щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (12) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (13) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Івано-Франківськводокотехпром», є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.
- (14) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

а) споживчі характеристики

- (15) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (16) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (17) У визначенні статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод»:
- централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (18) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», підприємства питного водопостачання мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення.
- (19) Абзацом першим частини першої статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» встановлено, що приєднання до систем централізованого

водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.

- (20) До 07.08.2023 відповідні положення чинних законів України «Про питну воду та питне водопостачання» та «Про водовідведення та очищення стічних вод» містилися в Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (21) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами) (далі - Правила користування або Правила № 190).
- (22) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (23) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III Правил користування.
- (24) Пунктами 1, 2 розділу III Правил №190 передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуг з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (25) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування, технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
 - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;
 - умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності; - термін дії технічних умов.

- (26) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування, технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (27) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (28) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто КП «Івано-Франківськводокотехпром».
- (29) Видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками має своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, видача технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

б) умови споживання

- (30) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.
- (31) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування, за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (32) Отже, передумовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

в) умови реалізації

- (33) Видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.
- (34) Для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).

- (35) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови.
- (36) Процедури укладення договору про видачу технічних умов чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, не передбачено.

г) ціна

- (37) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування, собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (38) Розрахунок вартості технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (39) Порядок визначення вартості технічних умов на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (40) Отже, виходячи з наведеного, товаром є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.3 Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води.
- (42) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод», підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність із централізованого водовідведення.
- (43) До 07.08.2023 відповідні положення чинних законів України «Про питну воду та питне водопостачання» та «Про водовідведення та очищення стічних вод» містилися в Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (44) КП «Івано-Франківськводокотехпром» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області та здійснює діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі ліцензії на послуги централізованого водопостачання та водовідведення серії АГ № 500073, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг (далі – НКРЕКП), та Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах комунальних послуг

№751 від 08.06.2017 року «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої КП «Івано-Франківськводокотехпром».

- (45) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від Підприємства послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.4 Визначення товарних меж ринку

- (46) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (47) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (48) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (49) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (50) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими, оскільки мають схожі характеристики.
- (51) Споживач може отримати технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише у суб'єкта господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання та водовідведення.
- (52) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів-замінників.

- (53) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

4.5. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (54) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (55) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 р. № 307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (56) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (57) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

- (58) Отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення на певній території.
- (59) Згідно з інформацією, наданою Тисменицькою міською радою листом від 05.08.2024 № 544 (вх. № 63-01/1776 від 13.08.2024), КП «Івано-Франківськводокотехпром» надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області, у межах території, на якій розташовані діючі мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, на підставі рішення Тисменицької міської ради XIX сесії VI скликання від 15.06.2012 «Про договір управління» та договору управління від 27.12.2012 №1421, укладеного між Тисменицькою міською радою і КП «Івано-Франківськводокотехпром».
- (60) Відповідно до рішення Тисменицької міської ради XIX сесії VI скликання від 15.06.2012 «Про договір управління» та умов договору управління від 27.12.2012 № 1421, Тисменицька міська рада передала КП «Івано-Франківськводокотехпром» в управління на 20 років майно, яке складається з водопровідних та каналізаційних мереж, насосних станцій та матеріальних цінностей та використовується для надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення мешканцям м. Тисмениця.
- (61) Враховуючи зазначене, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області, де розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться в управлінні Підприємства.

4.6. Часові межі ринку - проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку

- (62) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (63) У межах м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області упродовж періоду з січня 2021 по вересень 2024 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, склад продавців (надавачів даних послуг) не змінювався.
- (64) Споживачі, які мають намір приєднатись до послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, можуть звернутись для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише до КП «Івано-Франківськводокотехпром», оскільки Підприємство є єдиним суб'єктом господарювання, який надає зазначені послуги.
- (65) З урахуванням викладеного, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на

приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період з січня 2021 року по жовтень 2024 року, протягом якого залишалась незмінна структура ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, співвідношення та пропозиції на ньому.

4.7. Визначення потенційних конкурентів

- (66) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (68) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг є, зокрема:
- послуги з централізованого водопостачання – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання;
 - послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (69) Абзацом дванадцятим частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» встановлено, що послуги централізованого водопостачання, централізованого водовідведення належать до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- (70) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринки централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебувають в стані природної монополії, конкуренція на них відсутня.

4.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (71) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (72) Бар'єрами для вступу на досліджуваний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів

для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі ТУ; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.9. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (73) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (74) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (75) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Івано-Франківськводокотехпром», яке є єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області, встановлювати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (76) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Івано-Франківськводокотехпром» у часовий період з січня 2021 року по жовтень 2024 року є суб'єктом господарювання, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Тисмениця Івано-Франківського району Івано-Франківської області, де розташовані мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що знаходяться в управлінні Підприємства, як таке, що не має жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (77) Споживач (фізична або юридична особа), що має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язаний звернутись до Підприємства з приводу отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення. Без отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, забезпечення споживача послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливим.

- (78) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічні умови – це комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та електронних телекомунікацій.
- (79) Згідно з частиною другою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» фізична чи юридична особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки, що перебуває у її власності або користуванні, має право на одержання технічних умов згідно з поданою нею заявою. Технічні умови надаються протягом 10 робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (80) Частиною третьою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено, що технічні умови повинні відповідати законодавству, містити достовірну інформацію та обґрунтовані вимоги до об'єктів будівництва, а також відповідати намірам заявника щодо забудови земельної ділянки.
- (81) Абзацом першим частини сьомої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» встановлено, що технічні умови є чинними до завершення будівництва об'єкта незалежно від зміни замовника або підприємства, установи та організації, які надали такі технічні умови. Зміни до технічних умов можуть вноситися тільки за згодою замовника.
- (82) Згідно із частиною шостою статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», склад, зміст, порядок надання технічних умов та порядок визначення вартості послуг з їх надання визначаються відповідними центральними органами виконавчої влади або державними колегіальними органами.
- (83) Відповідно до пункту 4.1 розділу IV Правил користування в редакції, яка діяла до 13.07.2021 року, для одержання технічних умов замовник послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення подає до виробника таких послуг:
- заяву;
 - опитувальний лист за формою згідно з додатком 2;
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території.
- (84) Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.
- (85) Вимогами пункту 3 розділу III Правил користування в редакції від 13.07.2021 року передбачено наступний перелік документів, які необхідно подати споживачу для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення:
- заява;
 - опитувальний лист (додаток 3);
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
 - копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
 - вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;

- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проектної організації та замовника;
- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

(86) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування, технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (87) На вимогу Відділення від 08.08.2024 № 63-02/2554е листом від 28.08.2024 № 1583/75.4.214 (вх. № 63-01/1978 від 05.09.2024) КП «Івано-Франківськводокотехпром» надало наступну інформацію щодо видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення за період 2021-2023 роки та січень-липень 2024 року.
- (88) Загальна кількість виданих КП «Івано-Франківськводокотехпром» технічних умов для споживачів м. Тисмениця у розрізі років становила:
- 2021 рік: 1 од. для фізичних осіб і 3 од. для суб'єктів господарювання;
 - 2022 рік: 1 од. для фізичних осіб;
 - 2023 рік: 16 од. для фізичних осіб і 1 для суб'єктів господарювання;
 - січень-липень 2024 року: 15 од. для фізичних осіб і 2 для суб'єктів господарювання.
- (89) Вартість виготовлення технічних умов для споживачів м. Тисмениця становила: *[інформація з обмеженим доступом]*.
- (90) З аналізу повного пакету документів, на підставі яких видавались Підприємством технічні умови для споживачів м. Тисмениця, встановлено, що крім документів, передбачених Правилами користування, до заяви про виготовлення технічних умов замовники повинні були надавати копії рішень виконавчого комітету Тисменицької міської ради «Про надання дозволу на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд у м. Тисмениця» (далі - Рішення виконкому або Дозвіл).
- (91) Зазначені рішення також розміщені на офіційному сайті Тисменицької міської ради за посиланням <https://tsmth.if.ua/rishennya-vk>.
- (92) З аналізу наданих Підприємством матеріалів встановлено, що усі технічні умови видавались споживачам лише за наявності Рішення виконкому.
- (87) На вимогу Відділення від 25.07.2024 № 63-02/2384-е Тисменицька міська рада листом від 05.08.2024 № 544 (вх. № 63-01/1776 від 13.08.2024) надала пояснення, що правовими підставами прийняття Рішень виконкому є норми Правил користування та наказу

Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 №145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць» (далі – Державні санітарні норми).

- (88) Однак, законодавством, у тому числі Правилами користування та Державними санітарними нормами, не передбачено необхідності отримання від органу місцевого самоврядування рішення про надання дозволу на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд.
- (89) Також, як зазначила Тисменицька міська рада, Дозволи виконкомом надаються згідно з рішенням Тисменицької міської ради від 31.08.2021 № 241-1/2021 «Про надання дозволів на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд у м. Тисмениця» (далі - Рішення № 241).
- (90) Пунктом 1 Рішення № 241 передбачено: «Виконавчому комітету Тисменицької міської ради надавати дозволи на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд у м. Тисмениця». Відповідно до пункту 2 Рішення № 241 підставою для надання дозволу для виготовлення технічних умов є особиста заява власника індивідуального житлового будинку, нежитлового приміщення та іншої споруди.
- (91) Таким чином, КП «Івано-Франківськводокотехпром» приймало заяви від замовників та видавало технічні умови на приєднання їхніх об'єктів (індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд) до мереж централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише після отримання Дозволу виконавчого комітету Тисменицької міської ради на їх виготовлення.
- (92) Інформація щодо реквізитів заяв про надання Дозволу, прийнятих виконавчим комітетом міської ради Рішень і виданих Підприємством технічних умов для споживачів м. Тисмениця наведена в таблиці 1:

Таблиця 1

№ з/п	Замовник технічних умов	Реквізити заяви про надання дозволу на виготовлення технічних умов	Реквізити рішення виконавчого комітету	Реквізити технічних умов
1	[інформація з обмеженим доступом]	№2162 від 08.10.2021р.	09.11.2021 № 175/2021	07.12.2021 № 257
2	[інформація з обмеженим доступом]	№369 від 16.06.2022р.	29.06.2022 №01/02-68	08.09.2022 № 193
3	[інформація з обмеженим доступом]	№587 від 11.05.2023р.	17.07.2023 № 01/02-132	30.08.2024 №224
4	[інформація з обмеженим доступом]	№788 від 12.06.2023р.	17.07.2023 №01/02-132	17.10.2023 №286
5	[інформація з обмеженим доступом]	№1809 від 13.12.2023р.	27.12.2023 №01/02-205	22.01.2024 №2
6	[інформація з обмеженим доступом]	№44 від 12.01.2024р.	22.03.2024 №01/02-56	08.04.2024 №66

7	[інформація з обмеженим доступом]	№94 від 23.01.2024р.	22.03.2024 №01/02-56	08.04.2024 №64
8	[інформація з обмеженим доступом]	№312 від 28.02.2024р.	22.03.2024 №01/02-56	08.04.2024 №67
9	[інформація з обмеженим доступом]	№1030 від 04.06.2024р.	12.06.2024 № 01/02-97	27.06.2024 №143
10	[інформація з обмеженим доступом]	№762 від 26.04.2024р.	12.06.2024 №01/02-97	01.07.2024 №161
11	[інформація з обмеженим доступом]	№774 від 29.04.2024р.	12.06.2024 № 01/02-97	02.07.2024 №163
12	[інформація з обмеженим доступом]	№1076 від 10.06.2024р.	12.06.2024 № 01/02-97	17.07.2024 №179
13	[інформація з обмеженим доступом]	№1157 від 21. 06.2024р.	15.07.2024 №01/02-117	22.07.2024 №182

- (93) Як видно з таблиці 1, усі технічні умови видані КП «Івано-Франківськводокотехпром» після отримання споживачем Дозволу на їх виготовлення.
- (94) Внаслідок того, що Підприємство видавало технічні умови лише після надання Дозволу, процедура отримання технічних умов, з дати звернення споживача із заявою до виконавчого комітету міської ради, тривала від близько місяця до чотирьох місяців, хоча законодавством передбачено строк видачі технічних умов 10 робочих днів.
- (95) Отже, у зв'язку з дією Рішення № 241 **замовники** без отримання Дозволу та надання його копії до КП «Івано-Франківськводокотехпром» **не можуть отримати** у Підприємства **технічні умови у визначені законодавством терміни** та відповідно **позбавлені можливості приєднатися до мереж** централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення у м. Тисмениця.
- (96) Положеннями статті 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» передбачено, що документ дозвільного характеру - дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновку, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.
- (97) Статтею 4 цього Закону визначено, що необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види встановлюються виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру.
- (98) При цьому, надання рішенням органу місцевого самоврядування дозволу на дозволи на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд чинним законодавством України не передбачена.
- (99) Видача Підприємством технічних умов лише за наявності дозволу на їх виготовлення у вигляді рішення виконкому, що не передбачено Правилами користування та іншими нормативно-правовими актами, може мати наслідком ущемлення інтересів споживачів м. Тисмениця, які звертаються до КП «Івано-Франківськводокотехпром» з приводу отримання технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного

водопостачання та централізованого водовідведення, оскільки процедура отримання Рішення вимагає додаткових затрат часу та може не лише зумовлювати затягування встановлених законодавством термінів видачі технічних умов та проведення робіт з приєднання (підключення) до систем водопостачання та водовідведення, а і взагалі позбавляти права на отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Натомість ці послуги є необхідними для щоденного споживання, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.

- (100) Такі дії КП «Івано-Франківськводокотехпром» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Тисмениця, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.
- (101) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (102) Визначення Рішенням № 241 вимог щодо отримання споживачем рішення виконкому міської ради про надання дозволу на виготовлення технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та водовідведення індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд, що не передбачено чинним законодавством, створюють умови КП «Івано-Франківськводокотехпром» для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (103) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (104) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (105) Дії КП «Івано-Франківськводокотехпром», які полягають у невидачі замовникам технічних умов на приєднання їхніх об'єктів (індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд) до мереж централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Тисмениця без надання ними копії рішення виконавчого комітету Тисменицької міської ради про надання дозволу на виготовлення відповідних технічних умов, що не передбачено чинним законодавством, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем

централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи викладене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, що затверджене розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному підприємству «Івано-Франківськводокотехпром» (місцезнаходження: *[інформація з обмеженим доступом]*; ідентифікаційний код юридичної особи - *[інформація з обмеженим доступом]*) припинити дії, які полягають у невиконанні замовникам технічних умов на приєднання їхніх об'єктів (індивідуальних житлових будинків, нежитлових приміщень та інших споруд) до мереж централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у м. Тисмениця без надання ними копії рішення виконавчого комітету Тисменицької міської ради про надання дозволу на виготовлення відповідних технічних умов, що не передбачено чинним законодавством, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єктом господарювання, якому вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення на адресу: м. Львів, вул. Коперника, 4, 79000, у 10-денний строк з дня їх отримання.

Частинною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ